

Nr 14.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av konvention för skydd av den industriella äganderätten, m. m.

Genom en den 16 januari 1953 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 30, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll

dels äskat riksdagens godkännande av propositionen bifogade

1) Pariskonvention den 20 mars 1883 för skydd av den industriella äganderätten, reviderad i Bryssel den 14 december 1900, i Washington den 2 juni 1911, i Haag den 6 november 1925 och i London den 2 juni 1934; samt

2) Madridöverenskommelse den 14 april 1891 angående undertryckande av oriktiga ursprungsbeteckningar å handelsvaror, reviderad i Washington den 2 juni 1911, i Haag den 6 november 1925 och i London den 2 juni 1934;

dels o c k föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1) lag om ändrad lydelse av 25 § förordningen den 16 maj 1884 (nr 25) angående patent;

2) lag angående ändrad lydelse av 20 § lagen den 10 juli 1899 (nr 59 sid. 1) om skydd för vissa mönster och modeller;

3) lag angående ändrad lydelse av 8 och 16 §§ lagen den 5 juli 1884 (nr 29) om skydd för varumärken; samt

4) lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 9 oktober 1914 (nr 422) angående förbud i vissa fall mot varors förseende med oriktig ursprungsbeteckning och saluhållande av oriktigt märkta varor.

I fråga om ordalydelsen av de båda konventionerna får utskottet hänvisa till propositionen.

De vid propositionen fogade lagförslagen äro av följande lydelse.

1) F ö r s l a g

till

L a g

om ändrad lydelse av 25 § förordningen den 16 maj 1884 (nr 25) angående patent.

Härigenom förordnas, att 25 § förordningen den 16 maj 1884 angående patent¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

¹ Senaste lydelse, se SFS 1914:153.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

25 §.

Med avseende — — — Konungen förordna:

- 1) att, om — — — förordnandet bestämmes;
- 2) att, om undersåte i den främmande staten eller någon, som där är bosatt eller äger ett verkligt och icke pro forma drivet industri- eller handelsetablissemang, åtnjuter skydd för uppfinning såväl här i riket som i den främmande staten, uppfinningens utövning i den senare skall, så vitt angår påföljd för underlåtenhet att här utöva uppfinningen, så anses, som hade utövningen ägt rum här i riket.
- 2) att, om undersåte i den främmande staten eller någon, som där är bosatt eller äger ett verkligt och icke pro forma drivet industri- eller handelsetablissemang, åtnjuter skydd för uppfinning såväl här i riket som i den främmande staten, uppfinningens utövning i den senare skall, så vitt angår påföljd för underlåtenhet att här utöva uppfinningen, så anses, som hade utövningen ägt rum här i riket;

3) att, om här i riket meddelats patent åt sökande med sådan företrädesrätt, som sägs under 1), vid tillämpning av 16 § första stycket skall så anses, som vore patentansökningen gjord samtidigt med att skydd söktes i den främmande staten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1953; dock att patent ej må med stöd av stadgandet i 25 § under 3) göras gällande mot någon, som vid lagens ikraftträdande inom riket var i utövning av den patenterade uppfinningen eller för sådan utövning där vidtagit väsentliga åtgärder.

2) Förslag

till

L a g

angående ändrad lydelse av 20 § lagen den 10 juli 1899 (nr 59 sid. 1) om skydd för vissa mönster och modeller.

Härigenom förordnas, att 20 § lagen den 10 juli 1899 om skydd för vissa mönster och modeller¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

¹ Senaste lydelse, se SFS 1934: 61.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

20 §.

Med avseende — — — förordnandet bestämmes.

Konungen äger ock under förutsättning av ömsesidighet förordna, att om mönster här i riket registrerats för sökande med sådan företrädesrätt, som sägs i första stycket, vid tillämpning av 14 § skall så anses, som vore registreringsansökningen gjord samtidigt med att skydd söktes i den främmande staten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1953; dock att skydds rätt ej må med stöd av 20 § andra stycket göras gällande mot någon, som vid lagens ikraftträdande inom riket begagnade det registrerade mönstret eller för dess begagnande där vidtagit väsentliga åtgärder.

3) **F ö r s l a g**

till

L a g

angående ändrad lydelse av 8 och 16 §§ lagen den 5 juli 1884 (nr 29) om skydd för varumärken.

Härigenom förordnas, att 8 och 16 §§ lagen den 5 juli 1884 om skydd för varumärken¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

8 §.

Förenings rätt — — — — — icke överlätas.

Rätten till annat registrerat varumärke må ej överlätas annorledes än tillsammans med den rörelse, för vilken det begagnas. Överlättes rörelse till annan ägare, övergår rätten till registrerat varumärke, som begagnas

Rätten till annat registrerat varumärke må ej överlätas annorledes än tillsammans med den rörelse *inom riket*, för vilken det begagnas. Överlättes rörelse till annan ägare, övergår rätten till registrerat varumärke, som be-

¹ Senaste lydelse, se beträffande 8 § SFS 1918: 136 och beträffande 16 § SFS 1934: 62.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

för rörelsen, från överlåtaren till den nye ägaren, där ej avtal sker, att märkesrätten må av den förre behållas, eller att bägge må använda märket för olika slag av varor.

gagnas för rörelsen, från överlåtaren till den nye ägaren, där ej avtal sker, att märkesrätten må av den förre behållas, eller att bägge må använda märket för olika slag av varor.

16 §.

Konungen äger — — — — — som registreras:

- 1) ansökan om — — — — — åt varumärket;
- 2) den, för — — — — — sådant ombud;
- 3) varumärket skyddas — — — främmande staten.

Med avseende på viss främmande stat äger Konungen under förutsättning av ömsesidighet meddela andra bestämmelser i de hänseenden som avses i första stycket under 1) och 3).

Med avseende — — — följande bestämmelser:

- 4) varumärket må — — — främmande staten;
- 5) har någon — — — förordnandet bestämmas;
- 6) vägras registrering — — — nämnda tid;
- 7) varumärke, som — — — — — sin firma.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1953.

4) Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 1 § lagen den 9 oktober 1914 (nr 422) angående förbud i vissa fall mot varors förseende med oriktig ursprungsbeteckning och saluhållande av oriktigt märkta varor.

Härigenom förordnas, att 1 § lagen den 9 oktober 1914 angående förbud i vissa fall mot varors förseende med oriktig ursprungsbeteckning och saluhållande av oriktigt märkta varor¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

¹ Senaste lydelse, se SFS 1931:153.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

1 §.

Den, som — — — — — sex månader.

Lag samma vare, om någon med sådan avsikt här i riket håller till salu utländsk vara, åt vilken genom någon därå eller å dess emballage anbragt beteckning eller genom beteckning å anslag eller skylt, som hör till varan, gives sken av att hava frambragts eller tillverkats i Sverige; dock att vad nu sagts icke skall gälla, om gärningen är straffbar enligt lagen med vissa bestämmelser mot illojal konkurrens.

Lag samma vare, om någon med sådan avsikt här i riket håller till salu utländsk vara, åt vilken genom någon därå eller å dess emballage anbragt beteckning eller genom beteckning å anslag eller skylt eller i anons, cirkulär, prospekt, priskurant eller annat för ett större antal personer avsett meddelande gives sken av att hava frambragts eller tillverkats i Sverige; dock att vad nu sagts icke skall gälla, om gärningen är straffbar enligt lagen med vissa bestämmelser mot illojal konkurrens.

Den omständigheten — — — i Sverige.

Vad i — — — — — utländskt ursprung.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1953.

I fråga om de i propositionen anförda skälen får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

Sverige är anslutet till Pariskonventionen av 1883 för skydd av den industriella äganderätten och Madridöverenskommelsen av 1891 angående undertryckande av oriktiga ursprungsbeteckningar å handelsvaror. Båda konventionerna, som ändrats flera gånger, har reviderats senast i London 1934. I propositionen äskas riksdagens godkännande av att Sverige ansluter sig till konventionerna i deras lydelse enligt Londonöverenskommelsen. Vidare föreslås härav betingade lagändringar. Dessa innebär i huvudsak, att s. k. för användarrätt icke uppkommer under prioritetstid, att villkoren för utländska näringsidkares varumärkesskydd lättas samt att skyddet mot oriktig ursprungsbeteckning beträffande handelsvaror utsträcker.

Pariskonventionen har till syfte att bereda skydd för patent, mönster, modeller, varumärken, firmor och ursprungsbeteckningar samt att undertrycka illojal konkurrens. Dess princip är, att de som är medborgare eller

bosatta i ett unionsland eller där driver näring skall i övriga unionsländer åtnjuta samma skydd i nämnda hänseenden som landets egna medborgare. Därjämte ger konventionen en rad minimibestämmelser om vad det rättskydd skall innebära, som sålunda lämnas övriga länders medborgare. Härigenom skapar konventionen en materiell unionsrätt och bidrager sålunda till att utjämna motsatser mellan olika länders lagar på det industriella rättskyddets område. De i konventionen stipulerade rättigheterna brukar nämligen i regel göras tillämpliga även på vederbörande lands egna undersåtar.

Madridöverenskommelsen förpliktar de anslutna länderna att på olika sätt ingripa emot oriktiga ursprungsbeteckningar å handelsvaror.

Båda konventionerna har ändrats flera gånger. De revisioner, som nu har praktisk betydelse, har ägt rum i Washington 1911, i Haag 1925 och i London 1934, men i fråga om båda konventionerna har åtskilliga länder icke anslutit sig till den senaste texten utan står kvar vid någon av de föregående. Sålunda är 43 länder anslutna till Pariskonventionen, men av dessa står 6 kvar på Washingtontexten och 12 på Haagtexten, medan 25 anslutit sig till Londontexten. Till Madridöverenskommelsen är anslutna 25 länder, av vilka 15 till den senaste lydelsen.

Sverige har tillhört Pariskonventionen sedan 1885 och anslöt sig till dess Haagtext 1934. Enligt konventionens bestämmelser innebär detta, att i förhållandet mellan Sverige och andra länder gäller Washingtontexten, såvida det andra landet står kvar på denna, och i annat fall Haagtexten, det senare även om det andra landet för sin del accepterat Londontexten.

Till Madridöverenskommelsen anslöt sig Sverige först 1934 och då direkt till dess Haagtext. På grund härav gäller i förhållandet mellan Sverige och andra länder endast Haagtexten av denna överenskommelse. I förhållande till de länder, som står kvar vid Washingtontexten, är Sverige icke bundet av någon konvention på detta område.

Londontexterna av båda konventionerna har undertecknats av Sverige men icke ratificerats. Detta sammanhänger med att under hela den tid, som förflutit efter konferensen, frågan om en genomgripande revision av den därav berörda lagstiftningen varit aktuell och att det därför varit naturligt att därmed sammankoppla spörsmålet om de ändringar i denna lagstiftning, som krävdes för anslutning till dessa texter. De lagändringar, som genomförts under samma tid, har emellertid alla stannat vid partiella reformer, och frågan om anslutningen är därför alltfjämt öppen.

Danmark, Norge och Finland har anslutit sig till Londontexten av Pariskonventionen. Däremot är intet av dessa länder anslutet till Madridöverenskommelsen.

I fråga om andra för oss mera betydelsefulla länder kan nämnas, att bland andra Amerikas förenta stater, Belgien, Canada, Frankrike, Japan, Nederländerna, Schweiz, Storbritannien, Sydafrikanska unionen, Tyskland och Österrike är anslutna till Pariskonventionens Londontext.

Under år 1950 har den ledande internationella organisationen på detta område, *Association internationale pour la protection de la propriété indus-*

trielle, i en framställning till den schweiziska regeringen påpekat, att ett stort antal medlemsstater i Parisunionen ännu icke ratificerat Londontexten och att detta förhållande gjorde det omöjligt att sammankalla en konferens för revision av denna text och att därvid göra ytterligare önskvärda framsteg på detta område. Föreningen vädjade därför till den schweiziska regeringen att uppmana dessa staters regeringar att snarast möjligt vidtaga åtgärder för ratifikation. Den schweiziska regeringen har därefter hos de berörda regeringarna, bland dem den svenska, livligt tillstyrkt föreningens framställning.

Sedan patent- och registreringsverket i yttrande över den schweiziska beskickningens note i ärendet hemställt, att med det snaraste åtgärder måtte vidtagas för att genomföra den lagstiftning som erfordrades för att biträda Londontexterna av de båda ifrågakvarande konventionerna, uppdrog chefen för justitiedepartementet åt byråchefen i verket Å. von Zweigbergk och förste byråsekreteraren i samma verk C. Ugglå att utreda vilka lagändringar, som erfordrades för Sveriges anslutning. Utredningsmännen har den 6 december 1951 avlämnat en promemoria med förslag till lagstiftning för möjliggörande av Sveriges anslutning till vissa internationella konventioner på det industriella rättsskyddets område.

I promemorian, vilken såsom bilaga fogats till propositionen (s. 82 ff), genomgår utredningsmännen de vid Londonkonferensen vidtagna ändringarna i Pariskonventionen och Madridöverenskommelsen. Utredningsmännen har därvid funnit, att för Sveriges anslutning till de nya texterna följande ändringar kräves i svensk lagstiftning:

1) 25 § förordningen den 16 maj 1884 angående patent måste bringas i överensstämmelse med Pariskonventionen artikel 4 avd. B, enligt vilken s. k. föranvändarrätt icke får uppkomma under prioritetstid.

2) Motsvarande ändring måste genomföras i 20 § lagen den 10 juli 1899 om skydd för vissa mönster och modeller.

3) I lagen den 5 juli 1884 om skydd för varumärken påkallas ändring på två punkter.

a) För att få överensstämmelse med artikel 6 *quater* i konventionen bör 8 § jämkas, så att därav framgår, att det för giltig överlåtelse av varumärke icke kräves mer än att den i Sverige belägna delen av rörelsen, till vilken märket hör, övergår på förvärvaren.

b) Artikel 6 avd. D i konventionen, som föreskriver att en beviljad varumärkesregistrering för sitt fortbestånd är oberoende av samma märkes skydd i hemlandet, nödvändiggör visst tillägg till 16 §.

4) Den nytillkomna artikel 3 *bis* i Madridöverenskommelsen påkallar ändring i 1 § lagen den 9 oktober 1914 angående förbud i vissa fall mot varors förseende med oriktig ursprungsbeteckning och saluhållande av oriktigt märkta varor, genom vilken ändring skyddet utsträcker att gälla även i fråga om vissa meddelanden i sammanhang med varor.

Utredningsmännen framhåller, att vid anslutning till de nya texterna dessa måste biträdas i sin helhet, då reservationer ej är medgivna.

Över utredningsmännens promemoria har yttranden avgivits av kommerskollegium efter hörande av rikets handelskammare samt Sveriges industriförbund, jernkontoret, Sveriges allmänna exportförening, Sveriges köpmannaförbund, Sveriges grossistförbund, svenska försäljnings- och reklamförbundet samt kooperativa förbundet. Vidare har yttranden avgivits av patent- och registreringsverket, varumärkes- och firmautredningen, svenska föreningen för industriellt rättsskydd, svenska uppfinnareföreningen, svenska patentombudsföreningen och svenska industriens patentingenjörers förening.

Departementschefen.

Vid remiss till lagrådet av i ämnet upprättade lagförslag anför *föredragande departementschefen, statsrådet Zetterberg*, följande.

»Det industriella rättsskyddet, främst patent- och varumärkesväsendet, har en starkt framträdande internationell karaktär. Behovet av internationell reglering följer redan därav att den, som vill söka patent på en uppfinning eller registrering av ett varumärke i flera länder, måste göra det i vart och ett av dessa. Pariskonventionen underlättar sedan länge uppnående och vidmakthållande av industriell skydds rätt i olika länder, för patentens del framför allt genom de i konventionen ingående bestämmelserna om prioritets rätt.

Sverige anslöt sig till Pariskonventionen redan 1885. Det synes angeläget, att Sverige icke genom underlåtenhet att acceptera de hittills uppnådda resultaten försvårar det fortsatta arbetet på en utveckling av konventionsbestämmelserna angående det industriella rättsskyddet. Särskilt för vår exportindustri är det också av vikt, att svenskar i andra länder garanteras det vidsträcktare skydd, som följer av Londontexten.

Visserligen utredes för närvarande frågan om en allmän revision av varumärkes- och firmarätten jämte vad därmed äger samband. Det kunde synas naturligt att avvakta resultatet av denna utredning och taga ställning till spörsmålet om vår anslutning till Londontexten i samband med den mera genomgripande omgestaltning av dessa rättsområden, vartill utredningen kan väntas giva upphov. Emellertid torde varumärkes- och firmautredningen icke inom den närmaste framtiden kunna avsluta sitt arbete. Vidare kräver den nya konventionstexten vissa ändringar i lagar, som icke beröres av den pågående utredningen, nämligen i patentförordningen och mönsterlagen. Såsom framhållits är de nödvändiga lagändringarna av jämförelsevis begränsad innebörd. Jag anser därför i likhet med utredningsmännen och så gott som alla de hörda myndigheterna och sammanslutningarna det vara önskvärdt att nu genomföra de lagstiftningsåtgärder, som påkallas för vår anslutning, utan att avbida en allmän revision av de berörda rättsområdena.»

Härefter upptages de särskilda lagförslagen till behandling.

Lag om ändrad lydelse av 25 § förordningen den 16 maj 1884 (nr 25) angående patent.

I 16 § patentförordningen uttalas, att patent icke skall vara gällande mot någon, som vid den tid, då ansökningen därom inkom, inom riket var i utövning av den patenterade uppfinningen eller för sådan utövning där vidtagit väsentliga åtgärder. I ett dylikt fall äger utövaren, om han är i god tro, en s. k. för användarrätt, d. v. s. en rätt att fullfölja den påbörjade eller planerade utövningen utan att patenthavaren kan kräva någon ersättning.

Med avseende å uppfinning skyddad i främmande stat äger Konungen enligt 25 § patentförordningen under förutsättning av ömsesidighet förordna bland annat, att om någon här i riket sökt patent å en uppfinning, varå han tidigare sökt skydd i den främmande staten, ansökningen här må i förhållande till andra ansökningar och nyhets hinder betraktas som om den vore gjord samtidigt med ansökningen i den främmande staten, såvida ansökningen här skett inom viss i förordnandet bestämd tid. Förordnande om prioritetsrätt enligt 25 § har givits i förhållande till samtliga till Pariskonventionen anslutna länder. Rätten åtnjutes under tolv månader från den första ansökningen inom annat unionsland.

En jämförelse mellan de nämnda lagrummen visar, att man vid bedömande av för användarrätt har att taga hänsyn till dagen för den faktiska ansökningen i Sverige, även om det gäller en prioritetsberättigad ansökning. Åtgärder i god tro under prioritetstiden kan alltså enligt nu gällande regler grundlägga en giltig för användarrätt.

Bestämmelser om prioritet återfinnes i artikel 4 av Pariskonventionen. I avd. B av denna artikel infördes vid Londonkonferensen ett uttryckligt stadgande av innehåll, att åtgärder under prioritetstiden icke får giva upphov till någon för användarrätt. För anslutning till Londontexten måste därför den svenska lagstiftningen ändras på denna punkt.

För att klargöra, att för användarrätt icke skall kunna uppkomma under prioritetstiden, föreslår utredningsmännen ett nytt moment, betecknat 3), till 25 § patentförordningen. Enligt detta skall prioritetsdagen anses såsom ansökningsdag med hänsyn till verkan av utövning eller väsentliga åtgärder därför, som avses i 16 § första stycket, d. v. s. för användarrätt. För momentets tillämpning är enligt paragrafens första punkt Konungens förordnande ett villkor, och förutsättningen för sådant förordnande är — såsom eljest enligt detta lagrum — ömsesidighet. Förmånen förutsättes bli tillämplig endast i förhållande till sådana länder, som biträtt konventionens Londontext. I promemorian påpekas, att eventuella betänkligheter mot att avskära uppkomsten av för användarrätt under prioritetstiden motverkas av regeln i 21 § 2 mom. patentförordningen, enligt vilken domstol har möjlighet att lämna tillstånd till fortsatt utövning i särskilda fall.

Utredningsmännen föreslår en övergångsbestämmelse av innebörd, att lagändringen icke skall inverka på för användarrätt, som förvärvats före lagens ikraftträdande.

Det övervägande flertalet av dem, som yttrat sig över utredningsmännens promemoria, har ställt sig positivt till den förordade lagändringen. Från ett par håll har dock betänkligheter uttalats.

Sålunda yttrar *Västernorrlands och Jämtlands läns handelskammare*:

Det måste anses betänkligt att den, som här i landet i god tro och kanske med betydande kostnader igångsatt en tillverkning, på detta sätt kan bliva tvungen att nedlägga denna på grund av att någon annan har tidigare inlämnat en prioritetsgrundande patentansökan i ett främmande land, t. ex. Brasilien. Även om sådana kollisioner icke inträffa alltför ofta, kunna dock stora värden stå på spel för den inhemska industrien, i det att nedlagda kostnader för igångsättande av en tillverkning kunna vara tillspillo. Det är visserligen riktigt, att sådana utövningsåtgärder, som igångsatts först efter inlämnandet av annans patentansökning i Sverige, icke ens med den nuvarande lagstiftningen kunna grundlägga någon rätt till fortsatt utövning, d. v. s. för användarrätt, men denna olägenhet för tredje man torde icke innebära något skäl för att ytterligare försämra tredje mans rättsställning genom att icke erkänna uppkomsten av dylik för användarrätt ens under prioritetstiden, som ju kan börja ett helt år tidigare än den faktiska inlämningsdagen i Sverige.

Beträffande stadgandet i 21 § 2 mom. patentförordningen framhåller handelskammaren, att detta skall tillämpas endast »om synnerliga skäl därtill äro», samt att det fortsatta utnyttjandet är förknippat med en licensavgift till patenthavaren. Kammaren påpekar vidare, att enligt bestämmelsen, som förutsätter domstolsprövning med därav följande tidsutdräkt och ovisshet under förfarandet, utnyttjandet kan begränsas både till tiden och omfattningen. Handelskammaren yttrar härpå följande:

Det torde därför vara uppenbart, att 21 § 2 mom. patentförordningen icke kan undanröja betänkligheterna mot att under prioritetstiden icke längre erkänna uppkomsten av för användarrätt, — — —. För den inhemska industrien skulle säkerligen sloandet av denna för användarrätt under prioritetstiden i många fall komma att medföra betydande olägenheter. Saken torde emellertid ställa sig annorlunda för sådana svenska företag, som ofta söka patent i främmande länder och/eller bedriva tillverkning även vid utländska fabriker.

En byråchef i patent- och registreringsverket var, redan då verket avgav yttrande över den tidigare nämnda schweiziska hänvändelsen, skiljaktig och ansåg sig, med hänsyn till principiella betänkligheter emot att avskära uppkomsten av för användarrätt, ej kunna tillstyrka vårt lands anslutning till Londontexten. Samme byråchef var skiljaktig också då ämbetsverket nu avgivit utlåtande över utredningsmännens promemoria.

I samtliga övriga yttranden har förslaget tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Sveriges industriförbund meddelar följande om synpunkterna i industrikretsar rörande en lagändring i syfte att hindra uppkomsten av för användarrätt under prioritetstiden:

Vid överläggningar med representanter för olika industribranscher har framkommit, att man på vissa håll ställt sig tveksam inför en lagändring av nyss angiven innebörd. Farhågor ha nämligen uttalats, att om uppkoms-

ten av för användarrätt under prioritetstiden förhindrades, sådana företag, som ha relativt ringa intresse för patentskydd utomlands, kunde bli skyldiga att upphöra med utövning av en uppfinning här i landet utan att erhålla någon tillnärmelsevis motsvarande fördel i utlandet. Gentemot detta har emellertid framhållits, att om Sverige komme att vidbliva sin nuvarande ståndpunkt i fråga om uppkomsten av för användarrätt under prioritetstiden, följden sannolikt skulle bli, att svenska företag i fortsättningen finge riskera en ogynnsammare behandling utomlands i patenträttsligt hänseende än om vårt land anslöte sig till den i flertalet länder redan accepterade ståndpunkten i frågan. Med hänsyn härtill och till de skäl, som i promemorian anförts för ett godtagande av denna ståndpunkt, ha industriens representanter blivit ense om att lämna det nu berörda lagändringsförslaget utan erinran.

Kommerskollegium anför:

Vad särskilt angår frågan om för användarrätten vill kollegium understryka industriförbundets uttalanden härom. Mot bakgrunden av bestämmelsen i 21 § 2 mom. patenförordningen — enligt vilken en utövare kan berättigas att mot skäligen licensavgift till patenthavaren fortsätta utnyttjandet — samt det förhållandet att så gott som samtliga industriländer av större betydelse i Västeuropa och Nordamerika redan anslutit sig till Londontexten, anser kollegium att betänkligheterna mot att avskära uppkomsten av för användarrätten under prioritetstiden bör vika.

Handelskammaren i Karlstad framhåller:

Motsvarande förbättring av patentskyddet komma svenskar att erhålla vid sitt patentsökande i utlandet. En svensk patentansökan i utlandet, ingiven med prioritet från en motsvarande svensk ansökan, kommer sålunda att i praktiskt taget alla avseenden ha samma värde, som om den vore ingiven samtidigt med den svenska ansökningen. Den svenska patentsökanden behöver alltså icke såsom tidigare löpa risken, att någon förvärvar för användarrätt under prioritetsåret, utan han kan tryggt använda detta år till att undersöka uppfinningens värde, innan han bestämmer sig för patentering i utlandet. Som det nu är, kan en patentsökande ofta icke våga avslöja sin uppfinning, förrän han sökt patent i ett flertal länder, när eljest någon påpasslig efterapare skulle kunna skaffa sig för användarrätt och därigenom ej åtkommas av det sedermera åt den rätte uppfinnaren beviljade patentet. Endera får han alltså dröja med att släppa ut sin uppfinning till allmän kännedom eller också måste han på ett tidigt stadium ikläda sig stora kostnader för en omfattande patentering, som sedermera kanske visar sig missriktad med hänsyn till uppfinningens nyhet och exploateringsmöjlighet. För att prioriterätten, som är den dominerande bestämmelsen i Paris-konventionen, skall kunna med trygghet utnyttjas, fordras att densamma räknas med företräde framför för användarrätten, och kammaren vill därför för sin del oförbehållsamt tillstyrka att en sådan ordning kommer till stånd.

Svenska uppfinnareföreningen hänvisar till en promemoria av överingenjören E. Engleson, vari framhålles, att en uppfinnare vanligen behöver prioritetstiden dels för att få ett begrepp om patenterbarheten av uppfinningen, dels för att se vad uppfinningen är värd ur kommersiell synpunkt. Engleson berör det fall, att ett svenskt företag släpper ut ett alster på markna-

den omedelbart efter det att en svensk patentansökan därå ingivits och i förlitan på att det är möjligt på grund av prioritetsrätten att dröja ett år med ingivandet av patentansökningar i utlandet.

Om nu någon påpasslig utlänning i sitt land snabbt sätter igång en tillverkning av samma alster, erhåller han för användarrätt och kan fortsätta att tillverka detsamma i så stor skala som helst. För erhållande av för användarrätt gäller visserligen, att han måste vara i god tro och skall ha gjort samma uppfinning själv, men att för den svenska patenthavaren bevisa motsatsen torde sällan vara möjligt. Följden blir att det svenska företaget får patent och måste betala årsavgifter för patentets upprätthållande, medan nämnde person fritt kan utöva uppfinningen och även har glädje av det patentskydd, som det svenska företaget betalar för. I sådana länder där antalet tänkbara konkurrenter är endast en eller några få, blir det åt svensken beviljade patentet av ringa värde, om någon av dessa skulle börja en tillverkning och få för användarrätt.

Svenska patentombudsföreningen yttrar:

Den föreslagna ändringen i 25 § patentförordningen innebär ett undanröjande av den för användarrätt under prioritetstiden som internationellt sett allmänt ansetts grunda sig på en föråldrad och numera övergiven ståndpunkt. Den modernare uppfattningen har tagit sig ett kraftigt uttryck i den reviderade art. 4 i Londonkonventionen. I enlighet därmed har ovannämnda för användarrätt avskaffats i de ledande industristaterna. Det har utomlands väckt en mindre smickrande uppmärksamhet, att så ej skett i Sverige. Föreningen anser att Sveriges industriella ställning och anseende nödvändiggör en snar lagändring på denna punkt.

De tidigare eventuellt befarade olägenheterna för svensk industri av förevarande reform få numera anses till stor del eliminerade till följd av den år 1944 vidtagna ändringen i 21 § 2 mom. patentförordningen.

Departementschefen.

I förevarande del anför *departementschefen*.

»Yttrandena visar, att den föreslagna lagändringen på ett par håll väckt betänkligheter men att det stora flertalet remissinstanser biträtt densamma. Det är påtagligt, att lagändringen kan komma att vålla olägenhet i vissa fall. Mot detta får man emellertid väga fördelen för patenthavarna att ej behöva räkna med risken att för användarrätt uppkommer under prioritetstiden. I likhet med utredningsmännen och de flesta av dem som yttrat sig över förslaget anser jag fördelarna väga tyngre än olägenheterna. De anförda betänkligheterna synes varken ur praktisk eller principiell synpunkt vara av den art, att de bör hindra vårt land från att ansluta sig till den ordning, som redan gäller i allmänhet utomlands. Såsom från olika håll påpekats, ger också vår patentlagstiftning möjlighet att taga hänsyn till ömmande fall, då det kunde verka oskäligt, om en under prioritetstid igångsatt utövning måste avbrytas.

Mot det nya momentet i 25 § patentförordningen och den därtill hörande övergångsbestämmelsen har jag intet att erinra.»

**Lag angående ändrad lydelse av 20 § lagen den 10 juli 1899 (nr 59 sid. 1)
om skydd för vissa mönster och modeller.**

Enligt 14 och 20 §§ mönsterlagen kan, på samma sätt som angivits i fråga om patent, en giltig för användarrätt till mönster uppkomma under prioritetstiden. Den praktiska skillnaden består dock i förhållande till patenträtten, att prioritet endast åtnjutes under sex månader.

Den nya bestämmelsen i Pariskonventionens artikel 4 avd. B, enligt vilken för användarrätt ej skall kunna förvärfvas under prioritetstiden, gäller även på mönsterrättens område.

Utredningsmännen föreslår, att till 20 § mönsterlagen, som innehåller reglerna om prioritet, lägges ett andra stycke av samma innebörd som det tidigare berörda nya momentet i 25 § patentförordningen. Även övergångsstadgandet har utformats i överensstämmelse med det till nyssnämnda lagrum föreslagna.

Mot förslaget har erinran framställts endast av *reservanten inom patent- och registreringsverket*, som anser de av honom anförda synpunkterna på ändringen av 25 § patentförordningen i vissa delar vara tillämpliga även på lagstiftningen om mönster.

Västernorrlands och Jämtlands läns handelskammare hyser icke samma betänkligheter inför den föreslagna ändringen i mönsterlagen som dem kammaren uttalar i samband med det motsvarande förslaget till nytt moment i 25 § patentförordningen. Handelskammaren anser den nu föreslagna bestämmelsen sakna nämnvärd praktisk betydelse.

Departementschefen.

I förevarande del anför *departementschefen*.

»Några olägenheter av det föreslagna nya stycket till 20 § mönsterlagen torde knappast vara att befara. I regel är endast mindre ekonomiska värden förbundna med mönsterregistrering. Det sammanlagda årliga antalet ansökningar om registrering av mönster uppgår vanligen blott till ett par hundra, varav en ringa del härrör från utländska sökande, och bland dessa är det endast ytterst få som gör anspråk på prioritet. Jag är därför beredd att tillstyrka utredningsmännens förslag även i denna del.»

**Lag angående ändrad lydelse av 8 och 16 §§ lagen den 5 juli 1884 (nr 29)
om skydd för varumärken.**

Bestämmelser om överlåtelse av varumärke finnes i 8 § varumärkeslagen. Enligt dessa får registrerat föreningsmärke (kollektivmärke) alls ej överlätas, medan andra registrerade varumärken endast må överlätas tillsammans med den rörelse, i vilken de begagnas. Av stadgandet anses följa, att

ett utländskt företag icke kan överlåta sitt i Sverige registrerade varumärke, när endast dess rörelse här i landet ingår i överlåtelsen.

Den vid Londonkonferensen tillkomna artikel 6 *quater* föreskriver, att om överlåtelse av varumärke enligt ett unionslands lagstiftning för sin giltighet kräver samtidig överlåtelse av det företag eller den handelsrörelse, vartill märket hör, det skall anses tillräckligt, att den del av företaget eller handelsrörelsen, som är belägen i detta land, övergår till förvärvaren. Artikeln anses icke vara tillämplig på kollektivmärken.

För att anpassa den svenska lagen till den nya konventionstexten föreslår utredningsmännen, att i 8 § andra stycket första punkten tillägges orden »inom riket». Bestämmelsen kommer härvid att utsäga, att överlåtelse av varumärke ej är tillåten annorledes än tillsammans med den rörelse inom riket, för vilken det begagnas. Tillämpningen av 8 § varumärkeslagen är ej beroende av särskilt förordnande eller ömsesidighet. Den nya lydelsen kommer därför att gälla i förhållande till alla här registrerade, främmande varumärken. Utredningsmännen anser särskild övergångsbestämmelse vara onödig.

Alla de hörda myndigheterna och organisationerna tillstyrker den föreslagna lagändringen eller lämnar den utan erinran.

Sveriges grossistförbund framhåller, att det inom affärslivet redan nu i icke ringa omfattning förekommer, att varumärken överlåtes utan samband med en överlåtelse av den rörelse, till vilken de är knutna, samt att detta icke befunnits medföra några påtagliga olägenheter.

Enligt *Svenska patentombudsforeningen* bör fullständigt fri överlåtelse av varumärke medgivas, enär lagbestämmelserna om överlåtelse av märket tillsammans med rörelsen är ineffektiva och lätt kringgås.

I 16 § varumärkeslagen har samlats vissa särskilda bestämmelser om utländska varumärken. Enligt lagrummet gäller bland annat, att då utlänning ansöker om registrering av varumärke, ansökningen skall åtföljas av bevis, att sökanden uppfyllt de villkor, som i den främmande staten fordras för att bereda skydd åt varumärket, s. k. hemlandsbevis, samt att varumärket icke skyddas i vidsträcktare mån eller för längre tid än i hemlandet. Detta innebär, att om registreringen i hemlandet upphör att gälla, den svenska registreringen också förlorar sin giltighet, vilket är av betydelse såväl då talan föres om intrång i märkesrätten som då registreringen skall förnyas. Så skall enligt 9 § ske inom tio år från registreringsdagen samt därefter inom samma tid från dagen för föregående förnyelse. Den sistnämnda bestämmelsen i 16 § medför, att hemlandsbevis måste företes vid intrångstalan och ingivas vid märkets förnyelse.

I artikel 6 av Pariskonventionen infördes vid Londonkonferensen under avd. D en ny bestämmelse, varigenom de utländska varumärkena i viss mån gjordes oberoende av hemlandsregistreringen. Den nya bestämmelsen föreskriver, att då ett varumärke registrerats först i hemlandet och sedan i ett annat unionsland, den senare registreringen skall från dagen för beviljandet

anses oberoende av registreringen i hemlandet. Enligt den nya konventionsregeln får hemlandsregistrering visserligen fordras för att registrering i annat unionsland skall komma till stånd, men därefter får skyddet icke göras beroende av hemlandsregistreringen.

För att anpassa svensk lag till den nya texten fordras endast, att bestämmelsen i 16 § 3) varumärkeslagen, som innehåller regeln om utländska varumärkens beroende av hemlandsregistreringen, delvis eftergives, nämligen såtillvida, att inskränkning av skyddsområdet eller rättens fullständiga upphörande i hemlandet icke skall kunna påverka den svenska registreringen. Utredningsmännen föreslår emellertid en i sak något mer vittgående ändring än den som omedelbart påkallas av den reviderade konventionen. Enligt förslaget skall sålunda Konungen, under förutsättning av ömsesidighet, kunna meddela andra bestämmelser i de hänseenden som avses icke blott i mom. 3) utan även i mom. 1), enligt vilket registreringsansökningen skall åtföljas av hemlandsbevis. Utredningsmännen, som eljest begränsat sina förslag till vad de ansett såsom ett minimum för vår anslutning till Londontexterna, har som främsta anledningen hertill angivit, att de velat tillmötesgå ett vid nordiska överläggningar om varumärkeslagstiftningen uttalat önskemål, att de nordiska länderna skulle komma överens om att sinsemellan icke kräva hemlandsbevis vid varumärkesregistrering. Redan gällande lagar i Danmark och Norge möjliggör denna lättnad, och hemlandsbevis kräves följaktligen icke vid ansökning av danskar i Norge eller av norrmän i Danmark.

I artikel 6 avd. A av konventionen uttalas den s. k. *telle-quelle*-regeln, vilken innebär, att ett i hemlandet vederbörligen registrerat varumärke skall, under vissa förbehåll, kunna registreras och erhålla skydd i samma form (*telle quelle*) i övriga unionsländer, alltså även om det icke överensstämmer med de interna varumärkesbestämmelserna i registreringslandet. Varumärke som kunnat registreras endast med stöd av denna regel benämnes vanligen *telle-quelle*-märke. Utredningsmännen påpekar, att skyldigheten i artikel 6 avd. D att låta registrering fortleva utan beroende av hemlandsskyddet icke föreligger i fråga om *telle-quelle*-märkena. De förutsätter därför, att dessa märkens skyddsomfång och fortbestånd även framdeles beror av hemlandsregistreringen.

Någon övergångsbestämmelse till den föreslagna ändringen i 16 § anser utredningsmännen icke behövlig.

Ändringsförslaget tillstyrkes eller lämnas utan erinran av samtliga remissinstanser.

Svenska patentombudsforeningen ifrågasätter emellertid, om icke ömsesidighetskravet kunde utgå. Härför talar, enligt föreningens mening, dels att kravet på hemlandsbevis torde komma att slopas i allt flera stater, dels att handhavandet av reciprocitetsbestämmelsen medför besvär, som icke uppväges av någon fördel. Föreningen anser sålunda, att kravet på hemlandsbevis bör generellt avskaffas.

Departementschefen.

I förevarande del anför *departementschefen*.

»I fråga om bestämmelserna såväl i 8 § om överlåtelse som i 16 § om hemlandsbevis har från enstaka håll yrkats vidare gående ändringar än de, som föreslås av utredningsmännen.

Det uttalade önskemålet att vid överlåtelse helt frigöra varumärket från den rörelse, vari det användes, synes icke böra behandlas i detta sammanhang. Varumärkets förhållande till rörelsen är en fråga av grundläggande betydelse icke blott för utformningen av överlåtelsereglerna utan även för ställningstagandet till flera andra viktiga spörsmål inom varumärkesrätten. Frågans lösning torde erfordra en mer allsidig undersökning av detta rättsområde än den, som ansetts behöfelig vid det nu föreliggande lagstiftningsärendets beredning. Det synes därför riktigt att nu endast taga det steg, som direkt kräves av den nya konventionstexten, och uppskjuta avgörandet av spörsmålet i övrigt i avvaktan på varumärkes- och firmautredningens förslag i ämnet.

Frågan om hemlandsbevis har icke samma principiella betydelse. Utredningsmännen har också ansett sig här kunna föreslå en liberalisering av lagstiftningen som går vidare än vad som omedelbart påkallas av konventionens nya lydelse. I ett yttrande över förslaget framföres emellertid det önskemålet, att man skall uppgiva kravet på ömsesidighet och sålunda icke fordra hemlandsbevis ens av sökande från stat, vilken kräver sådant bevis av svenska sökande. Så länge emellertid ett tämligen stort antal unionsländer alltjämt fordrar bevis om hemlandsskydd, då företagare från annat land söker registrering, synes det mig lämpligt att vidhålla ömsesidighetskravet i den svenska varumärkeslagen. Att i de särskilda fallen fastställa, huruvida ömsesidighet är för handen, torde ej behöva medföra större besvär eller svårigheter.

Under hänvisning till vad jag nu anfört anser jag mig kunna biträda utredningsmännens förslag till ändringar i varumärkeslagen.»

Lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 9 oktober 1914 (nr 422) angående förbud i vissa fall mot varors förseende med oriktig ursprungsbe-teckning och saluhållande av oriktigt märkta varor.

Den svenska lagstiftningen om ingripande emot varor försedda med oriktig ursprungsbe-teckning är fördelad på två författningar, nämligen lagen den 4 juni 1913 om förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbe-teckning samt lagen den 9 oktober 1914 angående förbud i vissa fall mot varors förseende med oriktig ursprungsbe-teckning och saluhållande av oriktigt märkta varor. Dessa lagar möjliggör ingripande, den förra redan vid varornas import och den senare vid användning inom landet av oriktiga ursprungsbe-teckningar på varorna. Enligt 1 § andra stycket 1914 års lag kan ingripande ske mot den, som under oriktig ursprungsbe-teckning saluhåller

vara, då beteckningen förekommer på varan eller dess emballage eller på anslag eller skylt, som hör till varan.

Madridöverenskommelsen angående undertryckande av oriktiga ursprungsbeteckningar tillfördes vid Londonkonferensen en ny artikel 3 *bis*, enligt vilken de anslutna staterna förbinder sig att förbjuda användande vid försäljning, skyltning eller utbudande av varor av alla beteckningar, »som har karaktären av ett offentliggörande» och som är ägnade att vilseleda allmänheten angående varornas ursprung, om beteckningarna förekommer på skyltar, i annonser, räkningar, vinlistor, affärsbrev och andra affärsmeddelanden. Man har härmed velat fastslå, att skyddet skall gälla ej blott, när en oriktig ursprungsbeteckning förekommer på själva varan eller dess emballage, utan även när den användes i sammanhang med varan på annat sätt, som särskilt kan verka vilseledande. Inskridande behöver endast ske mot beteckningens användande inom landet, ej redan vid varans införsel.

Av den svenska lagstiftningen på området är det endast 1914 års lag som beröres av den nya konventionsbestämmelsen. Utredningsmännen föreslår, att ett tillägg göres till 1 § andra stycket av denna lag. Enligt tillägget blir användande av oriktig ursprungsbeteckning straffbart, även då det sker i annons, cirkulär, prospekt, priskurant eller annat för ett större antal personer avsett meddelande. Utredningsmännen föreslår därjämte en viss redaktionell jämkning av den tidigare lagtexten. Genom förslaget bringas lagrummet i bättre överensstämmelse med den närliggande bestämmelsen om illojal reklam i 1 § lagen den 29 maj 1931 med vissa bestämmelser mot illojal konkurrens.

I remissvaren har utredningsmännens förslag genomgående tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Departementschefen.

I förevarande del anför *departementschefen*.

»Jag biträder utredningsmännens förslag till ändring av 1 § i 1914 års lag om oriktiga ursprungsbeteckningar. Genom denna ändring kommer stadgandet att ansluta sig bättre, icke blott till bestämmelsen om illojal reklam, utan även till reglerna om varumärkesintrång i 12 § varumärkeslagen.»

Ifrågasatt ändring av lagstiftningen emot illojal konkurrens.

Vid sin genomgång av de nya konventionstexterna finner utredningsmännen dessa icke påfordra andra ändringar i svensk lagstiftning än de, som nu angivits. Därvid stannar utredningsmännen särskilt inför frågan, om artikel 10 *bis* i Pariskonventionen kan anses kräva, att en s. k. generalklausul mot illojal konkurrens införlivas med den svenska rätten. Generalklausulen innebär ett allmänt förbud mot varje konkurrenshandling, som strider mot god affärssed. De bestämmelser i artikel 10 *bis*, som skulle kunna påfordra

en generalklausul, återfinnes i artikelns två första stycken. I det första av dessa förklaras, att unionsländerna är pliktiga att tillförsäkra dem, som tillhör ett unionsland, ett verksamt skydd mot illojal konkurrens. I andra stycket uttalas därpå, att varje konkurrenshandling, som strider mot god affärssed, utgör en handling av illojal konkurrens. Dessa stycken är emellertid i sak oförändrade i förhållande till den tidigare konventionstexten, till vilken Sverige 1934 anslöt sig utan att det därvid ansågs nödvändigt att införa en generalklausul i den svenska konkurrenslagstiftningen. Efter en genomgång av vad som förekom i frågan vid vår anslutning till den tidigare texten, uttalar utredningsmännen, att, även om måhända invändningar kan resas mot den då anförda motiveringen, den nya texten icke mera än den tidigare kan nödga till införande av en generalklausul.

I två av yttrandena över utredningsmännens promemoria har denna fråga upptagits till behandling. I fråga om vad därvid anföres får utskottet hänvisa till s. 78—79 i propositionen.

Departementschefen.

I förevarande del anför *departementschefen*.

»Genom Sveriges anslutning till Pariskonventionens Haagtext har vårt land förbundet sig att tillförsäkra dem, som tillhör annat unionsland, ett verksamt skydd mot illojal konkurrens. Denna förpliktelse uppfylles främst genom 1931 års lag med vissa bestämmelser mot illojal konkurrens. Nämnda lag riktar sig emot särskilda utslag av illojal konkurrens, nämligen illojal reklam, obehörigt lämnande eller erbjudande av gåva (det s. k. presentsystemet), obehörigt användande eller yppande av yrkeshemligheter och bestickning samt, efter lagändring 1942, illojal användning av kännetecken. Dessa har ansetts vara de viktigaste former, i vilka den illojala konkurrensen tar sig uttryck. Andra former kan emellertid också tänkas, och mot dem är i viss utsträckning ingripande möjligt, exempelvis enligt tryckfrihetsförordningen eller strafflagens bestämmelser om ärekränkning samt enligt lagarna om oriktiga ursprungsbeteckningar. Även varumärkeslagen kan sägas rikta sig mot illojal konkurrens, i den mån denna består i obehörigt utnyttjande av annans registrerade varumärke. Det är dock obestridligt, att illojalitet i konkurrensförhållanden kan uppträda på ett sätt, som den nuvarande lagstiftningen ej har förutsett och därför icke ger möjlighet att förhindra. Det är för dylika fall som en generalklausul skulle suppleras de olika särreglerna. Såsom framhållits, är frågan om införande i den svenska konkurrenslagstiftningen av en generalklausul föremål för utredning.

Då artikel 10 *bis* i den nya konventionstexten på denna punkt icke ställer större krav på vår lagstiftning än den tidigare texten, till vilken vårt land varit anslutet sedan 1934, anser jag det nu icke väcka större betänklighet att biträda Londontexten utan att införa nya bestämmelser i lagen mot illojal konkurrens. Med hänsyn till den pågående utredningen i ämnet bör den nu förordade lösningen dock endast betraktas som provisorisk.»

Vid lagrådsremissen uttalade *departementschefen* slutligen, att i remissvaren icke hade ifrågasatts att ytterligare lagändringar skulle vara erforderliga för Sveriges anslutning till de nya konventionstexterna. För egen del hade departementschefen ej heller funnit anledning att föreslå sådana.

Lagrådet.

Lagrådet fann förslagen ej föranleda annan erinran än att lagrådet ifrågsatte en viss jämkning av det remitterade förslaget till lag angående ändrad lydelse av 20 § lagen om skydd för vissa mönster och modeller.

Vad lagrådet härutinnan ifrågasatt har beaktats i propositionen.

Utskottet.

De i förevarande proposition föreslagna lagändringarna äro av jämförelsevis begränsad innebörd. I huvudsak innebära de, att s. k. föranvändarrätt icke skall uppkomma under prioritetstid, att villkoren för utländska näringsidkares varumärkesskydd lättas samt att skyddet mot oriktig ursprungsbeteckning beträffande handelsvaror utsträcker. Då ett tillträdande av Pariskonventionen och Madridöverenskommelsen i deras lydelse enligt Londonöverenskommelsen torde kunna medföra viktiga fördelar för svenska rättssökande i utlandet, samtidigt som de praktiska olägenheterna av att medgiva utlänningar motsvarande förmåner i Sverige få anses mindre betydande, får utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot utformningen av de framlagda lagförslagen, hemställa,

att riksdagen måtte godkänna förevarande konventioner samt antaga de framlagda lagförslagen.

Stockholm den 26 februari 1953.

På första lagutskottets vägnar:

OLOV RYLANDER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Ahlkvist*, Branting, Olofsson, Herbert Hermansson, fru Wallentheim och herr Magnusson;

från andra kammaren: herrar Rylander, Lindberg*, Landgren, fröken Öberg, herrar Gustafsson i Borås, Johansson i Norrfors, Östlund och fru Eriksson i Stockholm.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.